

De rødgrønne samarbeidspartiernes budsjettforslag for 2022

Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Miljøpartiet De Grønne og Venstre sitt forslag til

Budsjett 2022 for Halden kommune

Lagt frem i formannskapet 02. desember 2021.

Forslag til vedtak

1. Samarbeidspartiens budsjettforslag for 2022 vedtas i henhold til
§ 5-4 Bevilgningsoversikter - drift (1A),
§ 5-4 Sum bevilgninger drift, netto (1B),
§ 5-5 Bevilgningsoversikter - investering (2A),
§ 5-5 Bevilgningsoversikter - investering (2B),
§ 5-6 Økonomisk oversikt etter art - drift (B3),
med de fastlagte nettorammer, tiltak og verbalpunkter som følger av forslaget.
2. Kommunedirektøren gis fullmakt til å disponere ressursene innenfor hvert område i budsjettskjema 1B. Forslag til budsjettjusteringer skal forelegges politisk behandling.
3. Kommunedirektøren skal påse at rammer og vedtak følges opp og rapporterer kvartalsvis på sektorenes økonomi til hovedutvalg, formannskap og kommunestyre.
4. Formannskapet disponerer investeringsbudsjettet, innenfor tildelt ramme, i henhold til Bevilgningsoversikter - investering (2B).
5. Hovedutvalgene kan foreta omdisponering i driftsbudsjettet, innenfor tildelt ramme, inntil 1 million kroner per tiltak etter innstilling fra kommunedirektøren.
6. Halden kirkelige fellestråd gis et driftstilskudd på 13,36 mkr for 2022.
7. Kommunedirektøren gis fullmakt til å ta opp lån på til sammen 484,600 millioner kr. VAR-lån utgjør 129,588 millioner kr av den totale lånesummen. Lånene avdras med en vektet avdragstid sett opp mot objektenes levetid. Startlån utgjør 70 millioner kr av den totale lånesummen og tas opp i henhold til Husbankens retningslinjer, primært med en avdragstid på 20 år.
8. Trekkrettighet i bank beholdes på 100 millioner kr i 2022.
9. Halden kommune skriver ut eiendomsskatt på faste eiendommer, inkludert tomter, i hele Halden kommune for skatteåret 2022 jf. eiendomsskattelovens §§2 og 3 bokstav a. Kommunen skriver ut skatt på næringsdelen (bygning og grunn) i tidligere skattlagte verk/bruk (annet ledd i overgangsregel til esktl. §§ 3 og 4). Det skrives også ut skatt på det særskilte skattegrunnlaget redusert med fire syvendedeler til tre syvendedeler i 2022 (overgangsregel til §§ 3 og 4 første ledd første punkt).

Halden kommunestyre vedtok at kommunen gjennomfører alminnelig omtaksering for eiendomsskatt i 2020 for samtlige faste eiendommer jf. eskl. § 8-a-3 nr. 2 med virkning fra skatteåret 2021. Formannskapet vedtok i møte 30.04.20 at man for 2021 skulle bruke

Skatteetatens formuesverdier/boligverdi som grunnlag for boligeiendommer, og at eiendommer som ikke har dette skal takseres av kommunen. Denne omtakseringen er ferdig, og nye takster er iverksatt fra skatteåret 2021. For utskriving av skatt på boligeiendommer benyttes Skatteetatens formuesgrunnlag for de boliger hvor dette er beregnet jf. eskl. § 8 C-1. For øvrige faste eiendommer gjennomføres allmenn kommunal taksering jf. eskl. § 8 A-2 og 8 A-3.

For øvrig gjelder (jf. eiendomsskattelovens § 10) følgende for utskrivingen av eiendomsskatt for året 2021:

- a) Med de unntak som er nevnt under skal skattesatsen etter eskl. § 11 være 7 promille av den fastsatte takstverdien.
- b) Med hjemmel i eskl. § 12, bokstav a, skal skattesatsen for «bustadelen i eiedomar med sjølvstendige bustaddelar» og fritidseiendommer være 3 promille av takstverdien. Ubebygde tomter beskattes med 3 promille av takstverdien jf. eskl. § 12, bokstav b.
- c) I tillegg gis etter eskl. § 11, annet ledd, et bunnfradrag på 500 000 kr for hver selvstendig boenhet i boliger (herunder fritidseiendommer) i faste eiendommer som ikke blir brukt i næringsvirksomhet. Nye boliger uten formuesgrunnlag undergis kommunal taksering inntil formuesgrunnlag foreligger fra Skatteetaten.
- d) Etter eskl. § 7 kan som tidligere, etter nærmere søknad og vedtak for den enkelte eiendom, fritas eiendommer etter dennes bokstav a) «eiedom åt stiftingar eller institusjonar som tek sikte på å gagne ein kommune, eit fylke eller staten» og dennes bokstav b) «bygning som har historisk verdi».
- e) Etter eskl. § 5, bokstav a, fritas eiendom som Staten eier så langt eiendommen har historiske bygg eller anlegg gjennom fredningsvedtak jf. Lov om kulturminner.
- f) Etter eskl. § 5, bokstav h, skal fritas «eiedom som vert driven som gardsbruk eller skogbruk». For slike eiendommer gjelder dog at det skal svares eiendomsskatt forvåningshus, kårbolig, med garasjer og uthus, og passende tomt. Eiendomsskatten for dette svares etter samme satser og regler som for boligeiendommer.
- g) Kommunens skattetakstvedtekter.

10. De gebyrsatser som fremkommer i gebyrregulativer/forskrifter, med de endringer som følger av samarbeidspartienes budsjettforslag, vedtas.
11. Kommunale avgifter skrives ut i 4 terminer i 2021, med forfall 20. mars, 20. mai, 20. september og 20. november. Det åpnes for at innbyggere som ønsker det kan be om månedlig fakturering av kommunale avgifter.
12. Eiendomsskatten skrives ut samtidig med kommunale avgifter.
13. Forskrift for kommunale vann- og avløpsgebyrer, forskrifter bygg, plan, utslipp, deling, eiendomsregistrering og seksjonering, forskrifter Halden havn, forskrifter om bryggeplasser og forskrifter om feiing og tilsyn vedtas.

Innledning

Med dette dokumentet legger partiene Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Miljøpartiet De Grønne og Venstre fram et felles forslag til budsjett 2022 for Halden kommune.

Kommunedirektørens forslag til budsjett for 2022 legges til grunn for samarbeidspartiernes budsjettforslag. Vårt forslag til budsjett fremkommer derfor som endringer/justeringer i forhold til kommunedirektørens forslag.

Halden kommune skal ha en sunn og bærekraftig økonomi som ivaretar kommunens ansvar for tjenesteproduksjon, myndighetsutøvelse og samfunnsplanlegging. Halden kommune skal fortsatt ha **arbeid, kunnskap** og **klima** som de viktige satsingsområder i årene som kommer. I tillegg må kommunen håndtere omstillingsprosesser knyttet til endringer i demografien, bedre folkehelsen og å nå klimamålene. I henhold til dette følger samarbeidspartiernes budsjettforslag for 2022 opp viktige punkter i samarbeidsavtalen.

Det er mye spennende som nå skjer i Halden. Kommunen, lokalsamfunnene og byen utvikles og bygges både økonomisk, sosialt og miljømessig. Tiden vi nå går inn i vil i langt større grad enn tidligere være avgjørende for fremtidig utvikling og kreve tydelige grep for en bærekraftig samfunnsutvikling. Store deler av årene 2020 og 2021 har vært sterkt preget av koronapandemien, og har gjort at vi i mindre grad har hatt rette forutsetninger for å realisere de sakene vi la opp til samarbeidsavtalen. Usikkerheten rundt pandemien er noe vi igjen tar med oss inn i 2022, men dette budsjettforslaget bygger like fullt opp under de politiske ambisjonene som er lagt til grunn for avtalen.

Hovedprioriteringer i budsjettet

Det er et ytterst begrenset handlingsrom for politiske påplussinger i kommunedirektørens budsjettforslag. Vårt budsjettforslag er satt opp i tråd med de rammer som økonomiplanen angir for å sikre en forsvarlig økonomiforvaltning. Nødvendige avsetninger til egenkapital må sikres til kommende investeringer, hvor det viktigste nye prosjektet er svømmehall.

Halden kommune skal legge til rette for verdiskaping, vekst og utvikling både i kommunal og privat regi. Å skape nye arbeidsplasser er en viktig forutsetning for å opprettholde en sunn og bærekraftig kommuneøkonomi.

Kommunen skal fortsatt føre en langsiktig, forutsigbar og ryddig personalpolitikk overfor egne ansatte. Treparts-samarbeidet skal videreutvikles. Ved å føre en langsiktig, forutsigbar og ryddig personalpolitikk skal kommunen bidra til å gi sine ansatte trygghet og gode livsvilkår. De ansatte er kommunens viktigste ressurs, og må prioriteres. Arbeidet med heltidskultur i kommunen må trappes opp og bruken av midlertidige ansatte, variabel lønn og innleie av vikarbyråer skal reduseres.

Hovedsatsingen på driftssiden er å stimulere til en økt satsing på heltidsstillinger, i første rekke innen helsesektoren. Det er foretatt en omfordeling av lønnsmidler fra variable til fast lønn på rundt 20 millioner kroner. I tillegg er hjemmesykepleien styrket med 3 millioner kroner. Disse midlene er også forutsatt benyttet til flere heltidsstillinger.

Et annet viktig tiltak hvor budsjettet er styrket, er krisesenteret som forutsettes fortsatt skal ligge i Halden. Feriebistand for utviklingshemmede videreføres.

Vårt budsjettforslag innebærer også for 2022 en tydelig satsing og prioritering av barn og unge. Undervisning og oppvekst har siden 2019 blitt betydelig styrket gjennom årsbudsjett og økonomiplan.

Begge barnehagene på Karrestad (Bjørklund) opprettholdes. Det er viktig å opprettholde barnehager i dette området slik at foreldre har kort vei fra bolig til barnehage og ikke behøver biltransport. Skolebudsjettet styrkes ytterligere med 4 millioner kroner, hvor å beholde Læringsmiljøteamet er et viktig tiltak for å forbedre resultatene i skolen.

Det er lagt inn midler til Ungdomsklubben Domino, Verdensbro og åpne skoler. Covid-19 pandemien har påvirket barn og unges fritidstilbud i en sårbar tid av livet. Det har vært nok av nyhetssaker i HA hvor det er tydelig at aktivitetstilbud er utrolig viktig. Administrasjonen har allerede jobbet med å gjøre Låby til en nærmiljøskole og arbeidet skal videreføres til de andre skolene også. Vi ønsker i tillegg at flere skoler skal åpnes på kvelder og i helger, og det er satt av 0,5 millioner til dette arbeidet.

For å sikre gratis tilgang til idrettsanlegg for barn og unge under 18 år innføres det en støtteordning for idrettslag med egne anlegg som gjennomfører organisert aktivitet for barn og unge under 18 år fra 1. januar 2023.

Haldenskolen har over tid skåret under nasjonalt snitt på nasjonale prøver. Vi ønsker å finne ut hvordan sammenlignbare kommuner, som ligger over nasjonalt snitt på nasjonale prøver, jobber med læring. I tillegg ønsker vi en evaluering av læringsutbytte til det digitale skoleløftet. Vi må se på hvordan skal jobbe for at elevene ved Haldenskolen skal få et best mulig læringsutbytte. Profesjonsfelleskapet må utvikles og da må vi få klarhet i hva som kjennetegner profesjonsfelleskapene der de lykkes godt med læring.

Kommunen har de siste årene blitt gode til å alltid referere til FNs bærekraftsmål. Denne utvikling er flott og nå er det på tide å videreutvikle bruken så den samsvarer med hensikten til FNs bærekraftsmål. FN bærekraftsmål ser på samspillet mellom miljømessige, sosiale og økonomiske forhold. Fremover skal administrasjonen si hvordan en utredning, sak eller kommunal plan påvirker alle de tre forholdene. Samspillet er sentralt. For at dette skal lykkes kreves det samhandling mellom de kommunale sektorene og tverrfaglig kompetanse.

Dette budsjettet kommer med føring om at indirekte klimagassutslipp skal inn i klimabudsjettet. Gjennom dette grepet vil tiltak som påvirker forbruk, avfall og materialvalg få mer fokus.

Gjenbruk, sirkulær økonomi, reparasjon, resirkulering, lokal matproduksjon og kortreiste varer og tjenester må legges til rette for. Hjemmekompostering, nærmiljøskoler, verksted for reparasjon, endre vannavgiften mot økt pris på forbruk og ikke økt grunnavgift, og å se på mulighet for differensiert størrelse på avfallsdunk og å tømme avfall sjeldnere er eksempler på små tiltak som bygger opp under en langsiktig strategi om å legge til rette for lavere indirekte klimagassutslipp i Halden. Utvikling av Rokke avfallsstasjon blir sentralt for å se på avfall som en ressurs og å jobbe systematisk for gjenbruk av mest mulig av avfallet.

Det er i de to siste budsjettene satt av midler til syklende. Enn så lenge kan vi i posisjonen ikke se hva de midlene er brukt til. Teknisk avdeling graver mye, men ingen gater settes tilbake på en slik måte at det er lagt til rette for syklende eller el-sparkesykler. Samfunnsplanen sier at all vekst i trafikk skal skje gjennom kollektivtransport, gående eller syklende og det legger ikke administrasjonen til rette for. Derfor har vi lagt inn et verbalpunkt som spesifiserer at vi forventer at kommunedirektøren øker kompetansen hos staben for å nå målet i samfunnsplanen. Det er også spesifisert noen områder hvor vi forventer at dette gjennomføres.

Kommunen har mange bygg som i dag ikke brukes. Posisjonen har etterspurt en eiendomsstrategi siden høsten 2019. Denne forventer vi kommer til politisk behandling tidlig i 2022. Kommunen må få en oversikt over hvilke bygg den trenger og hvilke bygg som kan selges.

Gjennom ytterligere verbalpunkter er det gitt retningslinjer for en rekke andre tiltak som skal utføres innenfor angitte totalrammer.

Økonomiske rammevilkår

Halden kommune har stramme økonomiske rammer og handlingsrommet er begrenset. Med forslag til statsbudsjett i oktober 2021 ville kommunen stått overfor en realnedgang i inntekter tilsvarende om lag 15 millioner kroner. Med tilleggsproposisjonen fra ny regjering i november er handlingsrommet noe forbedret gjennom blant annet økt rammetilskudd og tilbakeføring av inntekter innenfor tilskuddsordningen for ressurskrevende tjenester.

Det må tas forbehold om mindre justeringer i vårt budsjettforslag i tiden mellom budsjettbehandling i formannskap og kommunestyret, hovedsakelig som følge av budsjettforlik og endelig vedtatt statsbudsjett for 2022 på Stortinget.

Samarbeidspartiene støtter i hovedsak kommunedirektørens forslag for oppbygging av fondsreserver. For samarbeidspartiene er det viktig at det fortsatt kan avsettes midler til å dekke nødvendig egenkapital til kommende investeringer. Likevel må en bruke noe av kommunedirektørens forslag til fondsavsetninger for å nå målsettingen om å levere gode tjenester. Samtidig er det viktig at investeringer gjennomføres innenfor en nøktern økonomisk ramme, at beslutningsgrunnlaget er i tråd med vedtatt økonomireglement og at bestemmelsene innenfor investeringsprosjekters tidligfase følges.

På tross av merarbeid med pandemien i 2020 og 2021, ligger kommunen an til å gå i økonomisk balanse i 2021 dersom en ser bort fra ekstraavgifter i forbindelse med pandemien. Halden kommune har klart å levere tilfredsstillende tjenester til innbyggerne.

Samarbeidspartiene har som målsetting at kommunen skal gi innbyggerne gode tjenester. Orden og bærekraft i økonomien er helt grunnleggende for samarbeidspartiene, også i et langsiktig perspektiv. All erfaring viser at ubalanser i kommuneøkonomien går mest utover de som har minst fra før.

Kommune-Norge står overfor store utfordringer de nærmeste årene. Prognoser peker på at fødselstallene synker mens antall eldre øker kraftig. Dette vil medføre økte utgifter for kommunene. Velferdskommunen skal bygges med forutsigbare økonomiske rammer. Det har vært begrenset realvekst i kommunesektoren over tid og hvor langt vi kommer i å virkeliggjøre våre ambisjoner fremover, vil avhenge av rammevilkårene andre setter for oss. Kommuneøkonomien Stortinget og regjering legger opp til de kommende årene, med de totale rammene for kommunesektoren og finansieringsordninger for fordeling av inntekter og utgifter påvirker Halden kommunes økonomi.

Det er våren 2020 nedsatt et offentlig utvalg som skal gjennomgå inntektssystemet til kommunene. Utvalget skal blant annet se på hvordan inntekter og utgifter bør utjevnes mellom kommunene, foreslå en ny kostnadsnøkkel og delkostnadsnøkler for ulike sektorer i kommunal tjenesteproduksjon og vurdere hvilke tilskuddsordninger som trengs og hvordan de bør innrettes. Etter planen skal utvalget avlegge sin utredning og rapport i løpet av våren 2022. Halden kommune skal aktivt være med og gi innspill til utvalgets arbeid. Det bør i den sammenheng søkes å synliggjøre i hvilken grad folkehelseutfordringer i egen kommune fanges opp i dagens inntektssystem og beregne hvordan ulike foreslåtte løsninger for nytt inntektssystemet slår ut for Halden.

Kommunen skal gjennom sine anbud og innkjøp fortsette arbeidet med å motvirke sosial dumping, styrke fagopplæringen, sikre at Oslo-modellen virker, stille tydelige klima- og miljøkrav til leverandører, entreprenører og vektlegge kjøp av kortreist mat og tjenester.

Gjennomsiktig og lett forståelig økonomirapportering til politisk nivå med fokus på de viktigste avvikene som potensielt krever oppfølging, ytterligere informasjon og nye tiltak gjennom et budsjettår, kan være en vanskelig øvelse. Samarbeidspartiene ønsker i den forbindelse å peke på noen mulige forbedringspunkter i økonomirapporteringen.

Som ledd i effektivisering av økonomiarbeidet kan de periodiske økonomirapportene gjøres mer kortfattet der gjentakelser i tekst og tallmateriale med fordel kan lukes ut. Hovedutvalgene blir fremlagt den delen av økonomirapporten som er knyttet til eget ansvarsområde og denne behandles i førstkommende møte i respektive hovedutvalg uavhengig av øvrig saksgang for den totale økonomirapporten. Den totale økonomirapporten legges fram som RS i hovedutvalgene og trenger ikke være behandlet før formannskapetets behandling.

Når det gjelder forslag til økonomiplan og årsbudsjett kan den verbale delen med fordel strammes opp og forenkles ytterligere, mens de økonomiske sammenhengene og konsekvensene av foreslåtte tiltak beskrives og forklares mer inngående for tjenesteproduksjon, gevinstrealisering, utviklingstrekk og øvrig statistikk. Detaljert oversikt over investeringer og artsbudsjett per avdeling skal følge sakene. Økonomiplanen skal være ferdig vedtatt innen 30. september.

Justeringer i forhold til kommunedirektørens forslag til budsjett 2022 – drift

Rammejusteringer totalt i budsjett 2022:

Nettorammer (millioner kroner)	Kommunedirektørens forslag	Samarbeidspartiernes forslag	Nye nettorammer
Undervisning og oppvekst	745,99	+5,88	751,87
Helse og mestring	679,14	+7,30	686,44
Samfunn og samskaping	189,54	+2,23	191,77
Teknisk	98,46	-0,90	97,56
Sentraladministrasjonen	95,54	0	95,54

Ugiftssiden:

Tiltak – drift (millioner kroner)	Budsjett 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025
Undervisning og oppvekst:				
Udefinert effektivitetskrav - reversering	2,30	2,30	2,30	2,30
Læringsmiljøteam	1,70	3,10	3,10	3,10
Bjørklund	1,38	3,31	6,29	10,46
Helse og mestring:				
Heltid i helsesektoren - pilotering (netto 1,1 mill. kr - se inndekning under)	18,60	18,60	18,60	18,60

Prosjekt heltid - videre arbeid og prosess	0,90	0,90	0,90	0,90
Hjemmesykepleien	3,00	3,00	3,00	3,00
Feriebistand for utviklingshemmede - videreføring	(se forslag til inndekning under)			
Krisesenter i Halden	2,00	3,50	3,50	3,50
Samfunn og samskaping:				
Ungdomsklubben	1,00	1,00	1,00	1,00
Overordnet planarbeid	0,40	0,40	0,40	0,40
Tilskudd Kanalselskapet	0,18	0,18	0,18	0,18
Teknisk:				
Gebyrreduksjon allmennyttige tiltak	0,10	0,10	0,10	0,10
Sum tiltak	31,56	36,39	39,37	43,54

Våre forslag til justeringer og tiltak gir et inndekningsbehov på 31,56 millioner kroner i 2022.

Justeringene og tiltakene er nærmere beskrevet fra og med side 10, mens en oversikt over forslag til inndekning følger under.

Inntektssiden og øvrig inndekning/omprioriteringer i drift:

Samme realvekst i skatt og rammetilskudd for 2022 legges til grunn som i kommunedirektørens forslag.

Eiendomsskattesatsen og bunnfradrag holdes på samme nivå som i kommunedirektørens forslag.

Konkrete forslag til inndekning av våre tiltak og endringer:

- 9,07 millioner kroner i økt rammetilskudd som følge av tilleggsproposisjon
- 1,0 million kroner i økte parkeringsinntekter ved at el-bil likestilles med bensin og diesel i sone 2 og 3 (se gebyrregulativet s.17)

- 3,3 millioner kroner i redusert avsetning til fond (må ses i sammenheng med reduserte investeringsutgifter i 2022)
- 18,2 millioner kroner i redusert innleie og vikarbruk som følge av heltidssatsing
- Restsum innen tilskuddsordning feriebidand for utviklingshemmede videreføres til 2022 ved at det rent budsjetteknisk tas av fritt disposisjonsfond i 2022. Restsummen ved årsavslutning 2021 tilføres bunnlinja (jf. 3. kvartalsrapport 2021) og bygger opp fritt disposisjonsfond tilsvarende
- For årene 2023, 2024 og 2025 forventes en høyere, men likevel moderat, vekst i frie inntekter enn lagt til grunn i kommunedirektørens forslag. Nasjonaløkonomien tar seg raskt opp etter nedstenging som følge av pandemien, og vil påvirke skatteinngang og statlige overføringer til kommunesektoren, samtidig som økt takstverdi i eiendomsskattegrunnlaget kan forventes å gi en merinntekt i årene framover. Inntektsveksten foreslås likt fordelt mellom skatteanslag, rammetilskudd og eiendomsskatt tilsvarende totalt 5 millioner kroner i 2023, 8 millioner kroner i 2024 og 12 millioner kroner i 2025.

Bruk av utbytteinntekter i 2021 til engangsutgifter i 2022:

I den grad utbytteinntektene i 2021 overstiger budsjettert beløp på 5,63 millioner kroner, foreslås den overskytende andelen benyttet til:

Tiltak – utbytteinntekter (2021)	Budsjett 2022
Frivillighetsdag	0,10
Studentuka	0,05
Verdensbro - Fargespill	0,5
Åpne skoler etter skoletid	0,5
Undervisningsmateriell i skolen	Resterende merinntekt

Midlene stilles til disposisjon fra årets begynnelse. Rent budsjetteknisk tas midlene fra fritt disposisjonsfond.

Justeringer i forhold til kommunedirektørens forslag – investering

Endringer investering (tusen kroner)	2022	2023	2024	2025
Økonomisk lønnsom/Annet:				
Krematoriet	- 10 500			
Velferdsteknologi	- 2 000			

Selvkost:				
Sum endringer	-12 500	0	0	0

Nærmere om ulike tiltak, investeringer og verbalpunkter i budsjettforslaget

Verbalpunkter i budsjett 2021

Det forutsettes at tidligere vedtatte verbalpunkter følges opp, utredes og ferdigstilles raskest mulig. Dette gjelder blant annet eiendomsstrategien, kartlegging av kommunale bygg, videreutviklet samarbeid internt i kommunen (mellom fagenheter, kommunale virksomheter, tillitsvalgte og ledelse), helhetlig og tverrfaglig prosjekt for bekjempelse av barnefattigdom, klimatiltak byggeprosjekter, tillitsreform - pilotprosjekt, sosial boligbygging og sentrumsutvikling.

Undervisning og oppvekst:

Effektivitet - reversering

Udefinert effektivitetskrav reverseres med 2,3 millioner kroner i planperioden. Endringen må ses i sammenheng med læringsmiljøteamet.

Læringsmiljøteamet

Læringsmiljøteamet opprettholdes som et forebyggende tiltak. Teamet ble opprettet for at skolene skulle få rask bistand i klasser med utfordrende læringsmiljø, og har ikke vært operativt lenge nok til å evaluere effektene av arbeidet. Teamet arbeider med relativt mange saker, med mål om flere. Tidlig innsats er viktig og tiltaket må evalueres innenfor et "normalår" i løpet av økonomiplanperioden.

Evaluerings av det digitale skoleløftet

Administrasjonen skal evaluere det digitale skoleløftet. Bidrar det digitale skoleløftet til å styrke de grunnleggende ferdighetene til elevene i grunnskolen og bidrar det til mer læring? Har resultatene på nasjonale prøver blitt bedre med det digitale skoleløftet? Gir satsingen mer tilbake til skolene enn det koster, og mener skolene selv at satsingen er verdt det relativt store beløpet som brukes årlig? Vil satsingen vare i evig tid, gitt at produkter må skiftes ut for å holdes oppdatert?

Barnehager

Bjørklund barnehage beholdes. Administrasjonen legger frem en barnehagestrategi før sommeren 2022. Administrasjonen ser på muligheten for at Bjørklund delvis kan være en utebarnehage.

Nasjonale prøver

Kommunedirektøren bes utrede hvordan sammenlignbare kommuner, som over tid skårer over nasjonalt snitt på nasjonale prøver, jobber med læring. Hensikten med denne utredningen er å lære av de som over tid lykkes og se hvordan vi kan utvikle profesjonsfelleskapet i Haldenskolen. Kombinert med dette skal kommunedirektøren se om det er praksis ved enkelte skoler i Halden som gir bedre resultat på nasjonale prøver enn andre. Arbeidet kan gjennomføres i samarbeid med HiØ. Utredningen legges frem for politisk behandling innen sommeren 2022. Kommunedirektøren informerer HUOK om hvordan det jobbes for å heve leseferdighetene til elevene som ligger på mestringsnivå 1 i 5. trinn og mestringsnivå 1 og 2 på 8. trinn på nasjonale prøver.

Åpne skoler etter skoletid/nærmiljøskoler

Kommunedirektøren intensiverer arbeidet med å utvikle Haldenskolene til nærmiljøskoler. Dette skjer blant annet ved å involvere FAU på skolene og gå i dialog med foreninger og andre frivillige i nærmiljøene om hvordan de kan bruke skolene utenfor skoletid. I medvirkningsprosessene er det viktig at det kommer frem hvilke ønsker/behov som finnes i nærmiljøet. Hensikten er at byggene og uteområdene skal brukes mer, at skolene kan være et samlingssted i lokalsamfunnet og at barn, ungdom, voksne og eldre skal kunne bruke skolene mer utenfor skoletid. I forbindelsen med dette skal administrasjonen se på mulighet for verksted hvor man kan reparere utstyr som ikke virker. Det settes av 500 000 kroner for å komme raskere i gang.

Undervisningsmaterieell til skolene (lærebøker)

Bli utbytteinntektene for 2021 større enn 6,78 millioner vil de inntektene øremerkes læreverv i grunnskolen.

Alternative læringsarenaer

Kommunedirektøren utreder mulighetene for å etablere alternative opplæringsarenaer for elever på barnetrinnet. Alle barn skal få tilpasset opplæring og føle mestring i skolehverdagen. For noen elever kan alternative læringsarenaer bidra til dette.

Demokratilæring på Utøya

Dette er et undervisningsopplegg på Utøya som har som mål å styrke elevers demokratiske holdninger, verdier og ferdigheter for å forebygge hatefulle ytringer, antidemokratiske krefter og ekstremisme. Kommunedirektøren utreder kostnadene ved at alle ungdomsskoleklasser på enten 9. eller 10. trinn skal delta på dette, og mulighetene for å gjøre det til et årlig opplegg.

Helse og mestring:

Heltid

Å øke antall heltidsstillinger er en hovedsatsing for samarbeidspartiene.

Målet om heltidskultur er viktig for framtidig tjenesteproduksjon, for de ansattes hverdag og arbeidsmiljø og for politisk og administrativ ledelse. Halden kommune skal ligge i front på heltid. Prosess og organisering av heltidsprosjektet blir avgjørende for å

få dette til. Innsatsen økes betraktelig etter at prosjektet ble igangsatt i inneværende år. Det er derfor omfordelt nærmere 20 millioner kroner fra variabel lønn til fast lønn. En hovedutfordring er å erstatte deltidsstillinger som i dag dekker mange helgevakter, med personer i full stilling. Det krever at det etableres nye stillinger med en turnusordning som gjør dette mulig. En del av oppgaven blir å vurdere de lønnsmessige forhold som gjør slike stillinger attraktive for kompetent personale.

Trepartssamarbeidet skal derfor være et styrende prinsipp gjennom hele prosjektorganiseringen. Det er avsatt ytterligere midler til prosjektledelse knyttet til gjennomføring av pilotprosjekter og en videre prosess innenfor større deler av organisasjonen.

Rapport om framdrift, forslag til tiltak og omlegging fremmes for politisk behandling i første halvår.

Hjemmesykepleien styrkes med 3 millioner kroner for å motvirke underdekning i grunnbemanning. Styrkingen utgjør rene lønnsmidler og skal brukes i tråd med heltidssatsingen.

Kartlegging av behovene til de eldre

Kommunedirektøren skal kartlegge hvilke behov de eldre som enda ikke trenger assistanse fra hjemmesykepleien trenger for å ha god livskvalitet. Hvilke møteplasser er viktige for de? Hvilke møteplasser savner de? Hvilke fritidstilbud er viktige? Hvilke fritidstilbud savner de? Hva er viktig for deres livskvalitet? Hensikten er å få et kunnskapsgrunnlag som sier noe om hvilke ønsker og behov de eldre har, spesielt hva de eldre mener de trenger for å forebygge ensomhet og få mer fysisk aktivitet i hverdagen.

Feriebistand for utviklingshemmede

Per oktober 2021 står det igjen om lag 330 000 kroner i tilskuddsordningen. Ordningen videreføres i 2022 ved at midler tilsvarende restsummen per november 2021 tas av fritt disposisjonsfond.

Krisesenter

Saken om krisesenter er ennå ikke avklart. Vi vil følge opp Handlingsplan mot vold i nære relasjoner som ble vedtatt i kommunestyret 2020, med blant annet å sørge for et godt, tilgjengelig og lavterskel krisesentertilbud til kvinner, menn og barn som er utsatt for vold eller trusler i nære relasjoner. Utgangspunktet er at dette tiltaket skal være plassert i Halden. Det er derfor satt av et anslått beløp i 2022 på 2 millioner kroner (halvårseffekt) økende til 3,5 millioner kroner i 2023 (helårseffekt) for å få videreført et faglig godt tilbud. Saken fremmes til politisk behandling så snart som mulig, hvor endelig økonomisk ramme vedtas.

Velferdsteknologi

Redusert investeringsramme på velferdsteknologi er knyttet til ubrukte investeringsmidler fra tidligere år og prognosen for 2021. Det forutsettes at ubrukte midler i 2021 i størrelsesorden 2,5 millioner kroner rebevilges til 2022.

Demensvennlig samfunn

Nasjonalforeningen for folkehelsen og Halden kommune har i 2021 inngått avtale om samarbeid for å skape et mer demensvennlig samfunn. Dette følges opp administrativt av Halden kommune med det mål at mennesker med demens skal oppleve best mulig mestring og inkludering i vårt samfunn.

Teknisk:

Gebyr allmennyttige tiltak

Det er satt av 0,1 millioner kroner for å dekke fritak for behandlingsgebyr som foreninger og ideelle organisasjoner etter søknad kan bli fritatt for ved tiltak som skal være til bruk for allmennheten. Fritaket gjelder ikke ved bygging av egne anlegg hovedsakelig beregnet for egne medlemmer.

Renovasjon - husholdningsavfall

Halden kommune skal utrede ulik hyppighet for tømning av husholdningsavfall, alternativt en gang i måneden eller hver 14. dag. Samtidig skal de se på muligheten for at boliger kan ha forskjellig størrelse på avfallsdunken for restavfall. Gebyret graderes tilsvarende.

Østfold avfallsselskap

Halden kommune skal fortsette sitt samarbeid med Østfold avfallsselskap. Halden kommune skal være en konstruktiv part i å nå målene når det gjelder resirkulering av mest mulig av avfallet. Når målene skjerpes nasjonalt eller av EU, skal Halden umiddelbart begynne arbeidet med å nå de nye målene.

Sykkelveier

Det har i forbindelse med vann og avløpsutbygging foretatt oppgradering av en rekke gater. Flere steder har man utvidet fortau og smalnet inn vegbanen. Det er imidlertid ikke blitt utformet løsninger for transportsykling, til tross for avsatt bevilgninger. Tilsvarende manglende utforming har skjedd langs fylkeskommunal veier som BRA-veien (Brødløs - Lie), i strid med vedtatt kommunedelplan for sykling.

I ny reguleringsplan for Høvleriet, vedtatt av Kommunestyret, er det avsatt sykkeltrase fra Stadionbakken, langs Bakbanken til Fisketorget. I henhold til vedtak i HTEK skal det utarbeides gatebruksplan med tilrettelegging for sykling både i området Wærns gate, Os og for Olav 5s gate/Torvet. Administrasjonen skal gjennomføre disse tiltakene i henhold til vedtatt plan og vedtak i løpet av første halvår 2022.

Bredbåndsutbygging

Halden har fortsatt en rekke områder med dårlig mobil og bredbåndsdekning. Flere steder er man fortsatt avhengig av eksisterende kobbernett. Flere familier har dessuten opplevd at Telenor sender varsel om at fasttelefonnettet stenges i løpet av kommende år, uten at de har fått tilbud om et godt alternativ.

Den pågående utbyggingen vil bedre situasjonen i flere områder, men fortsatt er det husstander som ikke har fått noe nytt tilbud. Administrasjon må raskt etablere en kontaktordning (kontaktperson, telefon, mail) hvor husstander i kommunen kan henvende seg vedrørende dårlig mobil og bredbåndsdekning. Det legges fram en statusrapport til politisk behandling i løpet av våren.

Biolan kompostbinge

Kommunen gir i dag innbyggerne et tilbud på Biolan kompostbinge. Administrasjonen skal aktivt informere om dette tilbudet og se på muligheten for symbolsk redusert renovasjonsavgift til de som komposterer eget avfall.

Lyssetting av overgangsfelt

Kommunedirektøren skal kartlegge om det er overgangsfelt i kommunen som er dårlig opplyst. Arbeidet begynner med å kartlegge rundt skoler og barnehager. Er det steder som er dårlig lyssett skal det utbedres innen eksisterende rammer.

Klima og miljø:

Klimabudsjett

Indirekte klimagassutslipp skal også legges inn i klimabudsjettet. Slik det er nå blir bare utslipp fra arealet til Halden kommune vurdert. En stor del av vårt forbruk bidrar til utslipp andre steder og vil ikke påvirke vårt budsjett. Samtidig får vi store utslipp (blant annet E6) som ikke er knyttet til innbyggerne i Halden. Dette medfører at vi ikke ser på løsninger som bidrar til lavere indirekte utslipp, men at vi må fokusere på store utslipp som ikke vi kan påvirke. Løsninger som vi ser lite på i dag og som vi må jobbe med er utslipp knyttet til forbruk og materialvalg. Trondheim er en by som har jobbet med dette og som det er mulig å lære av.

Blomster, stauder og busker

Kommunen skal etterstrebe å bruke stauder og busker i stedet for blomster der det er mulig. Stauder og busker er flerårige, insektsvennlige og krever lite vanning. Dette vil på sikt frigjøre tid som parkvesenet kan prioritere på andre oppgaver.

Nye kommunale bygg

Når kommunen skal opprette nye bygg, skal ulike ENØK-tiltak vurderes, inkludert hva som må til for at bygget skal bli miljøsertifisert (BREEAM) og/eller holde plusshus-standard. Ambisjonen er at alle nye kommunale bygg skal holde plusshus-standard, men at det må gjøres en solid vurdering i hvert tilfelle for å se hva det vil koste kontra nytten over tid. Et plusshus vil produsere mer energi enn det forbruker, og det kan åpne seg støtteordninger og bedre lånebetingelser som kan være gunstige på sikt.

Samfunn og samskaping:

Ungdomsklubben

Den politisk initierte styrkingen av ungdomsklubben Domino i vedtatt budsjett for 2021 opprettholdes med 1 million kroner i planperioden. Når ungdomsklubben Domino flytter til Os

Allé 3/Skofabrikken gis det gode rammer for å utvikle Domino til et bredt og inkluderende ungdomstilbud. Det er viktig at Domino prioriteres som ledd i flyttingen slik at det nye tilbudet fremstår som relevant og attraktivt for ungdommen.

Overordnet planarbeid

Innsparingstiltak innen overordnet planarbeid reverseres.

Kulturhuset i Halden - Gutteskolen

Samarbeidspartiene er positive til initiativet og ønsker at administrasjonen skal bidra på de måtene de kan, innenfor eksisterende rammer. Vi registrerer det er mange aktiviteter og kulturaktører som på relativt kort tid har blitt del av kulturhuset og fyller det med innhold. På bakgrunn av dagens leieavtale bør det på nytt vurderes å sikre aktiviteten ytterligere og øke forutsigbarheten for kulturell utfoldelse og aktivitet i bygget, både for leietakere og kommunen som eier av bygget.

Utstillingsarena for kunst og kultur

Halden kommune har i dag svært mangelfulle arenaer for framvisning av kunst. I forbindelse med det store arbeidet som nå gjøres med å gi nye lokaler til bl.a. bibliotek, kino og museum, skal det sees på muligheter til å finne egnede lokaler også for kunsten, bl.a. ved å søke å finne en god utstillingsarena for Lise Amundsens skulptursamling.

Kulturskolen

Kommunedirektøren bes utrede muligheten for å gjøre kulturskolen til et mer tilgjengelig og integrert tilbud i skoletilbudet rundt på de ulike grunnskolene i kommunen. Dette kan for eksempel bety at kulturskolen er organisert mer som en ambulerende tjeneste som skolen kan benytte seg av som en mer spesialisert opplæring både innenfor og utenfor skoletiden. Kulturskolen vil med et slikt opplegg kunne være mye mer tilgjengelig for alle barn og unge i Haldenskolen.

Frivillighetens dag

2022 er Frivillighetens år. For å markere dette, og for å kunne arrangere Frivillighetens Dag, settes det av 100 000 kroner.

Verdensbro - Fargespill

Søknaden imøtekommes og det gis et tilskudd i 2022 på 500 000 kroner.

Kanalselskapet

Haldenvassdragets kanalselskap har søkt om et økt tilskudd fordelt på operative tjenester/slusing med 75 500 kroner og 100 000 kroner til kanal tjenester/renovasjon. Den samlede økning på 400 000 kroner til kanaltjenester er fordelt likt på de fire kommunene, noe som betyr at Haldens andel per innbygger er relativt lav sammenlignet med Aremark.

Kanalselskapet har satsset på en betydelig utbygging ved Brekke sluser hvor den nye Klatreparken er hovedattraksjon. Vi finner det derfor rimelig at kommunen støtter

Kanalselskapets virksomhet med 175 500 kroner, men ser at fordelingen av finansieringen blir ganske skjev. Det bør derfor arbeides aktivt for at Kanalselskapets virksomhet skal komme inn med en fast finansiering over statsbudsjett på samme måte som Telemarkskanalen. Haldenkanalen er et nasjonalt viktig anlegg og en del av norsk industriarv. Kanalen er også stor betydning som friluftsanlegg og utvikling av lokal turisme.

Studentuka

Det settes av 50 000 kroner til studentuka i 2022. Halden kommune vil gjenreise studentbyen og skal ha tett dialog og samhandle sterkere med studentene, studentorganisasjonen og høyskolens administrasjon. Vi vil se studentene i byen, og vi vil legge sterkere til rette for at byens tilbud er tilgjengelige og attraktive for studenter.

Studentpakke og studentvennlig by

Kommunedirektøren bes utrede muligheten for å etablere en ordning med en "Studentpakke", med hensikt å gjøre det mer attraktivt for studenter å bosette seg i Halden etter endt studieløp. En slik tiltakspakke bør utarbeides med henblikk på Nærings- og sysselsettingsplanen og i dialog og samarbeid med for eksempel HiØ, studentparlamentet, Halden næringsutvikling, andre næringsaktører og aktuelle bedrifter i Halden. Utredningen skal peke på mulige konkrete tiltak og ordninger som "pakken" kan inneholde, ulike forpliktelser for involverte parter og mulige finansielle sider som kan bli nødvendig. Eksempelvis muligheten for at det fra kommunens side gjøres et forholdsmessig uttrekk fra økt innbyggertilskudd som følge av ordningen.

Sentraladministrasjonen:

FNs bærekraftsmål

Når kommunedirektøren legger frem saker til politisk behandling eller når det utarbeides planer, høringer og andre kommunale dokumenter henvises det til FNs bærekraftsmål. I dag er praksis at det velges et par mål som saken, planen høringen eller annet påvirker på en positiv måte. Hensikten med FNs bærekraftsmål er å se helheten i alle 17 målene. Fremover skal kommunedirektøren vise til hvilke mål som påvirkes positivt og hvilke mål som påvirkes negativt. Hensikten er at alle saker skal bidra positivt til mange flere mål enn det påvirker negativt og at summen totalt sett er positiv. Dersom det trengs midler til opplæring, forutsettes det at dette løses innen eksisterende rammer. Viken fylkeskommune har allerede god kompetanse på feltet, og er en av flere aktører som sikkert kan bistå ved behov.

Kompetanseheving

Administrasjonen skal øke kompetansen innen planlegging for myke trafikanter (syklister), hvordan bruke FNs bærekraftsmål, hvordan etablere og å drifte skolehager og naturmangfoldsloven. Dette løses innen eksisterende rammer.

Rettferdig arbeidsliv

Kommunedirektøren bes påse og sørge for at Oslo-modellen ligger til grunn for kontrakter kommunen inngår. Dette skal blant annet motvirke sosial dumping, arbeidslivskriminalitet og svart økonomi, kreve ryddige lønns- og arbeidsvilkår for alle arbeidstakere, styrke rekruttering til byggfagene og bedre kvalitet og produktivitet.

Lærling- og praksisplasser

Kommunedirektøren bes ta ansvar for å sikre et tilstrekkelig antall lærling- og praksisplasser i egen, kommunal regi.

Kirkelig fellesråd

Den 2021-01-01 trådte den nye trossamfunnsloven i kraft og kommunene kan da overta driftsansvaret for disse tjenestene fra Fellesrådet. Administrasjonen får i oppgave å utrede om Halden kommune kan drive dette mer effektivt enn Fellesrådet gjør i dag, og hvor stor evt. denne effekten kan være.

Basert på tall fra 2020 ble det bevilget totalt kr. 14,3 millioner til "Fellesrådets formål" (direkte og indirekte, justert for kapitalutgifter og investeringer i kommunal regi). Av dette utgjorde kr 4,3 millioner direkte kirkelige utgifter, mens kr. 10 millioner er knyttet til "allmenne kostnader", som drift av gravplasser og krematoriet. Fordelt på 31 737 innbyggere pr. 2020 så blir det ca. 320 kr/innbygger for Halden. Ser man Norge under ett så ligger totale netto kostnader for drift av gravplasser og krematoriet rapportert inn til KOSTRA på kr 511 millioner. Fordelt på 5,5 millioner innbyggere utgjør dette ca. 93 kr/innbygger. Det virker med andre ord som at Halden kommune har en lite effektiv drift av kirkegårder og krematorier, ca. 6 millioner mer enn hva den burde være sammenlignet med gjennomsnittet.

Utbygging av krematoriet på Os

Krematoriet på Os bygges ikke ut i 2022. Man avventer bygging i påvente av ny krematoriestruktur i Østfold.

Gebyrregulativet

El-bil parkering i sone 2 og 3

El-biler vil fra 1. januar 2022 være likestilt med andre biler når de parkerer i sone 2 og 3.

Frikjøp av parkeringsplass

Satsen fra 2021 på 120 000 kroner opprettholdes. Kommunedirektøren bes utrede felles parkeringsløsninger for beboere i sentrum.

Vannavgift

Fastledd vann beholdes på samme nivå som tidligere. Avgiften for per kubikk vann reguleres opp tilsvarende det provenyet fastleddsavgiften reguleres ned.

Gebyr allmennyttige tiltak

Se punkt under *Nærmere om ulike tiltak, investeringer og verbalpunkter i budsjettforslaget* for beskrivelse.

§5-4 Bevilgningsoversikt drift (1A)	Regnskap 2020	Oppr. budsjett 2021	Budsjett 2022
Rammetilskudd	-1 042 647 112	-1 017 540 000	-1 038 881 585
Inntekts- og formuesskatt	-771 295 073	-825 126 000	-857 963 896
Eiendomsskatt	-68 469 680	-88 941 140	-93 200 000
Andre generelle driftsinntekter	-39 578 960	-3 950 000	-2 850 000
Sum generelle driftsinntekter	-1 921 990 825	-1 935 557 140	-1 992 895 481
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	1 574 516 164	1 710 748 925	1 759 507 639
Avskrivninger	132 763 393	135 927 000	140 968 020
Sum netto driftsutgifter	1 707 279 557	1 846 675 925	1 900 375 659
Brutto driftsresultat	-214 711 268	-88 881 215	-92 519 822
Renteinntekter	-9 417 246	-8 900 000	-9 242 000
Utbytter	-10 849 388	0	-5 629 426
Renteutgifter	65 524 640	73 504 000	83 121 201
Avdrag på lån	120 624 876	124 807 000	93 469 000
Netto finansutgifter	165 882 882	189 411 000	161 718 775
Motpost avskrivninger	-132 763 393	-135 927 000	-85 500 000
Netto driftsresultat	-48 828 386	-35 397 215	-16 301 047
Disponering eller dekning av netto driftsresultat			
Overføring til investering	13 246 186	6 750 000	6 891 000
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	27 112 965	-950 000	1 641 047
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	27 406 184	29 597 215	7 669 000
Dekning av tidligere års merforbruk i driftsregnskapet	-18 936 247	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	48 829 088	35 397 215	16 301 047
Fremført til inndecking i senere år (merforbruk)	0	0	0

§5-4 Sum bevilgninger drift, netto (1B)	Regnskap 2020	Oppr. budsjett 2021	Budsjett 2022
Fellesområder	373 838	0	0
Sentraladministrasjon	90 550 000	95 821 848	95 540 948
Kommunalavdeling Undervisning & Oppvekst	697 256 000	717 061 457	751 867 314
Kommunalavdeling Helse og mestring	668 784 000	669 769 183	686 441 984
Kommunalavdeling Teknisk	95 618 000	91 089 609	97 560 651
Fellesfunksjoner	-17 668 308	-27 614 773	27 894 632
VAR og Havn	0	0	0
Samfunn og samskaping	183 001 027	179 473 818	191 774 812
Sum bevilgninger drift, netto	1 717 914 557	1 725 601 142	1 851 080 341
Herav:			
Avskrivninger	132 763 393	135 927 421	140 968 020
Motpost avskrivninger	-132 763 393	-135 927 000	-85 500 000
Netto renteutgifter og -inntekter	10 570 000	13 862 278	34 393 635
Avdrag på lån	65 000	70 000	70 000
Overføring til investering	0	471 000	0
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	0	-7 861 032	1 641 047
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	0	0	0
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	1 574 516 164	1 719 058 475	1 759 507 639

§5-5 Bevilgningsoversikt investering (2A)	Regnskap 2020	Oppr. budsjett 2021	Budsjett 2022
Investeringer i varige driftsmidler	446 119 556	603 951 000	658 687 500
Tilskudd til andres investeringer	600 000	4 680 000	13 580 000
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	2 611 199	1 050 000	1 050 000
Utlån av egne midler	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0
Sum investeringsutgifter	449 330 755	609 681 000	673 317 500
Kompensasjon for merverdiavgift	-25 552 160	-71 886 300	-65 776 100
Tilskudd fra andre	-637 395	0	-95 000 000
Salg av varige driftsmidler	-5 294 144	-19 600 000	-10 000 000
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0
Bruk av lån	-403 847 565	-514 203 700	-484 600 400
Sum investeringsinntekter	-435 331 263	-605 690 000	-655 376 500
Videreutlån	52 673 015	70 000 000	70 000 000
Bruk av lån til videreutlån	-52 673 015	-70 000 000	-70 000 000
Avdrag på lån til videreutlån	20 542 446	21 000 000	22 000 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-39 285 948	-21 000 000	-22 000 000
Netto utgifter videreutlån	-18 743 501	0	0
Overføring fra drift	-13 246 186	-11 191 000	-6 891 000
Netto avsetninger til eller bruk av bundne investeringsfond	19 064 988	0	0
Netto avsetninger til eller bruk av ubundet investeringsfond	-2 216 915	7 200 000	-11 050 000
Dekning av tidligere års udekket beløp	2 120 466	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	5 722 352	-3 991 000	-17 941 000
Fremført til inndeckning i senere år (udekket)	978 343	0	0

§5-5 Bevilgningsoversikt investering (2B)	Regnskap 2020	Oppr. budsjett 2021	Budsjett 2022
Fellesområder	34 445 914	500 000	185 000 000
Sentraladministrasjon	1 824 487	17 440 000	10 940 000
Kommunalavdeling Undervisning & Oppvekst	9 163 529	3 500 000	9 000 000
Kommunalavdeling Helse og mestring	6 413 758	22 650 000	33 150 000
Kommunalavdeling Teknisk	136 738 225	331 561 000	288 233 000
VAR og Havn	250 525 394	226 500 000	129 587 500
Samfunn og samskaping	10 609 168	1 800 000	2 777 000
Org. oppsett mangler	-3 600 918	0	0
Investeringer i varige driftsmidler	446 119 556	603 951 000	658 687 500